Eżami għad-Dħul
fl-Ewwel Sena tal - *Junior Lyceum*

2007

STUDJI SOĊJALI

A. Agħmel sing taħt il-kelma / il-frażi t-tajba.

1. *Leader* tajjeb jaf (dejjem iċedi mill-ewwel, imexxi l-grupp, jiġġieled ma' ta' madwaru)**.**
2. Biex tibni relazzjoni tajba mal-grupp trid (tordna lil kulħadd x'għandu jagħmel, titgħallem taċċetta l-opinjoni tal-membri tal-grupp, dejjem tgħaddi tiegħek).
3. L-individwi fis-soċjetà għandhom (aktar minn rwol wieħed, rwol wieħed biss, ma jkollhom l-ebda rwol).
4. Kull ċittadin li jagħlaq (sittax-il sena, sbatax-il sena, tmintax-il sena) għandu dritt li jivvota f'elezzjoni ġenerali.
5. Meta l-elezzjonijiet ġenerali jsiru kull ħames snin iċ-ċittadini Maltin ikunu qed jagħżlu (l-President, l-Parlament Malti, l-Kunsill Lokali).
6. F'pajjiż demokratiku l-poplu (jivvota għad-deputati, ma jivvotax, ma jistax jagħti l-opinjoni tiegħu).

(6 marki)

B. Qabbel il-lista A mal-lista B billi tikteb in-numru fil-kolonna tan-nofs. L-ewwel waħda hi maħduma bħala eżempju.

	Lista A		Lista B
1.	**Kunsill lokali**		Tempji ta' l-Imnajdra
2.	Il-familja		Jgħinek billi taqsam l-ideat u l-opinjonijiet ma' ħaddieħor
3.	Grupp		Dritt għall-vot
4.	Demokrazija	**1**	**Jiġi elett kull tliet snin**
5.	Simbolu nazzjonali		Il-bażi li fuqha hi mibnija s-soċjetà
6.	Il-lingwa		Edukazzjoni, Saħħa
7.	Servizzi		Mezz ta' komunikazzjoni soċjali
8.	L-*Internet*		Joffru lill-poplu l-opportunità li jagħżel gvern biex imexxi lill-pajjiż
9.	Il-partiti politiċi		Mezz kif nikkomunikaw mal-kumplament tad-dinja

(8 marki)

Ċ. (i) Ikteb Veru jew Falz fejn kull sentenza.

1.	Issib ħafna lukandi kbar f'Marsaxlokk.	
2.	L-aktar parti għolja tal-belt Victoria f'Għawdex hija ċ-Ċittadella.	
3.	Il-port ewlieni ta' Għawdex huwa Marsalforn.	
4.	L-ajruport internazzjonali ta' Malta jinsab il-Gudja.	
5.	Issib ħafna fdalijiet storici bħad-Dar Rumana u l-Katakombi fir-Rabat, Malta.	
6.	Il-Parlament jiltaqa' fil-belt Valletta, il-belt kapitali ta' Malta.	

(6 marki)

(ii) L-ibliet u l-irħula li jissemmew f'Eżerċizzju **Ċ (i)** huma mmarkati b'tikek suwed fuq il-mappa ta' Malta.
(1. Marsaxlokk; 2. Victoria; 3. Marsalforn; 4. Gudja; 5.Rabat, Malta; 6. Valletta)
Ikteb fuq il-Mappa ta' Malta l-isem jew in-numru tagħhom biex turi li taf fejn jinsabu.

(6 marki)

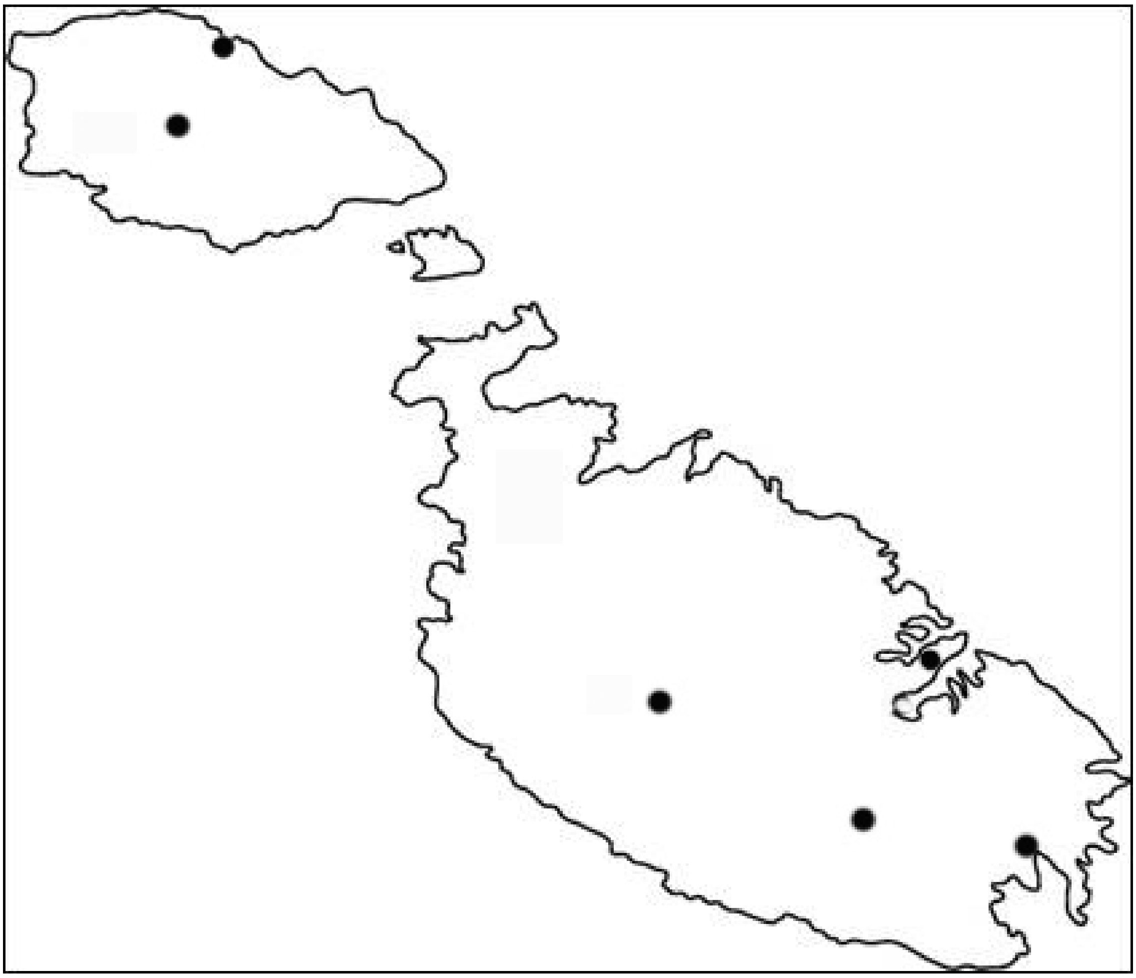

(Total: 12-il marka)

D.

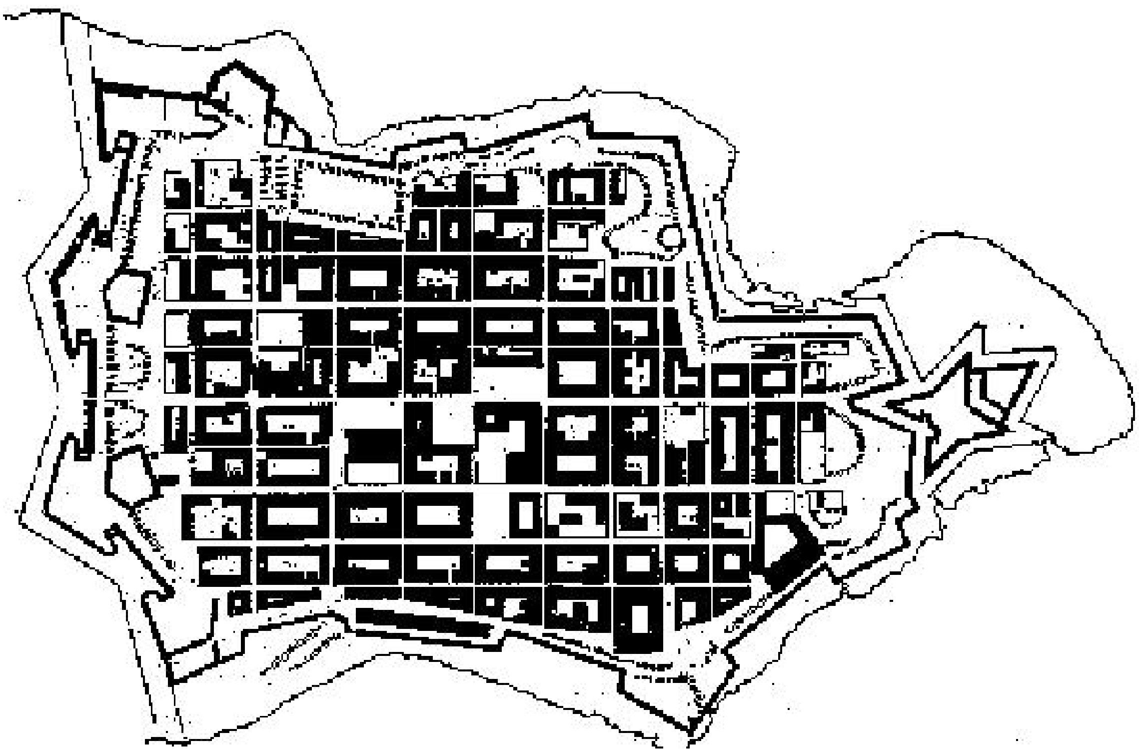

Din hija l-pjanta qadima tal-belt kapitali ta' Malta. Qabbel il-kelma fil-kolonna A billi tikteb in-numru tagħha ħdejn it-tagħrif it-tajjeb f'kolonna B.

	Kolonna A		**Kolonna B (Tagħrif)**
1.	Valletta		Perit Malti li pinġa l-pjanti ta' ħafna bini importanti fil-belt kapitali
2.	Jean de la Valette		L-isptar ta' l-Ordni ta' San Ġwann
3.	Francesco Laparelli		Il-Papa li bagħat lil Laparelli
4.	Ġlormu Cassar		L-għolja li fuqha nbniet il-belt
5.	28 ta' Marzu 1566		Il-belt kapitali ta' Malta mibnija mill-Kavallieri ta' San Ġwann
6.	Piju V		Palazz li fih kienu joqogħdu l-kavallieri
7.	Xiberras		Fi żmienu l-Ordni ħalliet il-Birgu u marret fil-bereġ ġodda ta' din il-belt
8.	Sagra Infermerija		Il-jum li fih tqiegħdet l-ewwel ġebla tal-belt
9.	Berġa		Il-perit li pinġa l-pjanti tal-belt kapitali
10.	Il-Gran Mastru Del Monte		Il-Gran Mastru li fi żmienu nbniet din il-belt

(10 marki)

E. (i) Semmi:

a. Żewġ pajjiżi tal-Mediterran li jagħmlu parti mill-kontinent Afrikan

1. ________________________ 2. ________________________

b. Żewġ pajjiżi tal-Mediterran li jagħmlu parti mill-kontinent Ewropew

3. ________________________ 4. ________________________

ċ. Żewġ gżejjer, barra dawk Maltin, li jinsabu fil-Baħar Mediterran

5. ________________________ 6. ________________________

(6 marki)

(ii) Immarka l-ismijiet jew in-numri tal-pajjiżi u l-gżejjer li inti ktibt f'eżerċizzju E (i) fuq il-mappa tal-Mediterran biex turi fejn jinsabu.

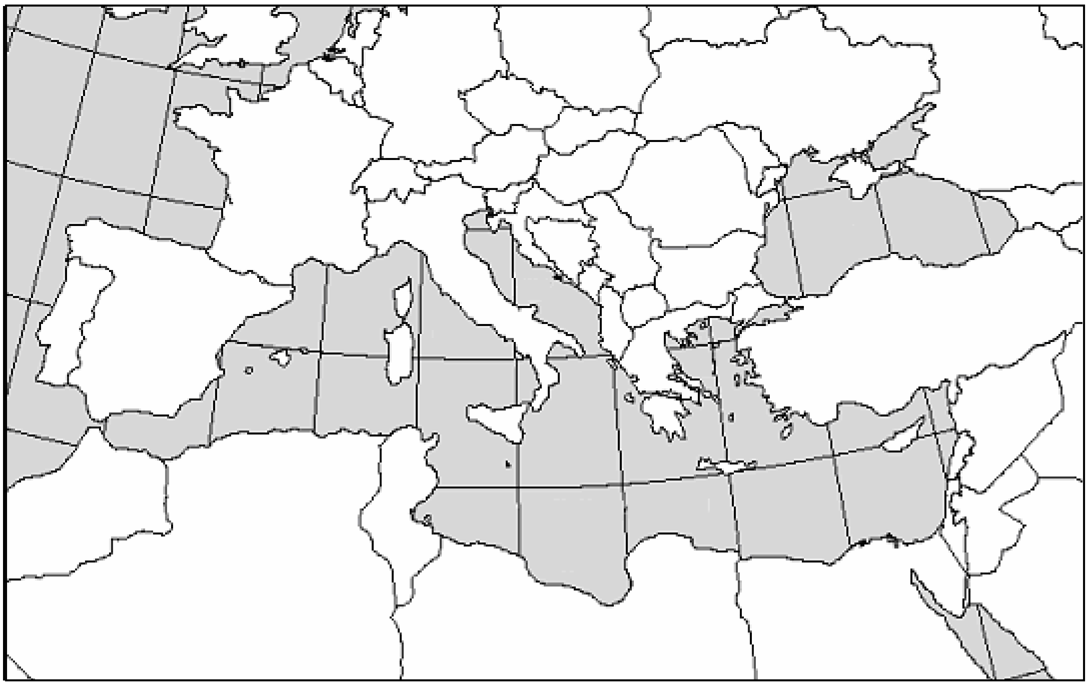

(6 marki)

(Total: 12-il marka)

F. Wieġeb dawn il-mistoqsijiet.

1. Min hu l-qaddis li daħħal it-twemmin nisrani f'Malta? ________________________________
2. X'wassal lil dan il-qaddis biex jiġi Malta?

____

3. Fl-inħawi ta' fejn wasal f'pajjiżna? ____
4. B'tifkira ta' dan il-qaddis hemm knisja li tissejjaħ tal-Ħuġġieġa. Għaliex taħseb li ngħatat dan l-isem? ____

____

5. X'qalu n-nies tal-gżira fuq dan il-bniedem? ____

____

6. Xi kemm dam dan il-qaddis hawn Malta? ____
7. Kien San Luqa li kiteb fid-dettall fuq din il-ġrajja fl-Atti ta' l-Appostli. Għaliex taħseb li hu seta' jagħmel dan? ____
8. Min kienu l-ħakkiema tal-Palestina u ta' Malta f'dak iż-żmien? ________________________

(8 marki)

Ġ. Wieġeb dawn il-mistoqsijiet.

1. Fl-istampa hemm ġuvni u mogħża.

a. Fejn jinsab dak il-ġuvni? ________________________________
b. X'taħseb li se jagħmel il-ġuvni? ____________________________

____

ċ. Agħti **l-isem** ta' xi post bħal dan. ____________________________

2. It-Tieni Gwerra Dinjija

a. Għaliex taħseb li ajruplani Taljani u Ġermaniżi attakkaw lil Malta f'dak iż-żmien?

____

b. Semmi xi ħsara li Malta sofriet f'dan iż-żmien.

____

ċ. Għaliex Malta ngħatat il-*George Cross*?

____

d. Għaliex kienet importanti l-wasla tal-konvoj ta' Santa Marija f'Malta?

____

3. **Il-Jiem Nazzjonali**

a. Liema Jum Nazzjonali jfakkarna f'meta l-Maltin irvellaw kontra l-Ingliżi?

____

b. Liema hu l-jum nazzjonali li jfakkarna meta għall-ewwel darba kellna president?

____

c. Liemu hu l-jum nazzjonali li jfakkarna fir-rebħiet ta' l-Assedju l-Kbir u tat-Tieni Gwerra Dinjija?

____

(10 marki)

G. Aqra dawn is-sitwazzjonijiet u wieġeb il-mistoqsijiet billi tagħti l-opinjoni tiegħek. Agħti mill-anqas żewġ ideat għal kull sitwazzjoni.

1. Fl-iskola tar-raħal tiegħek hemm tfal minn pajjiżi differenti li jattendu l-iskola. Fil-klassi tiegħek hemm żewġt aħwa minn pajjiż barrani. X'tista' tagħmel biex tibni relazzjoni tajba magħhom?

____

____

____

____

2. L-istudenti fil-klassi tqassmu fi gruppi biex jaħdmu fuq proġetti differenti. X'taħseb li tgħallmu meta ħadmu fi grupp?

____

____

____

____

3. Qed toqrob l-elezzjoni għall-kunsilli lokali. Missierek iddeċieda li joħroġ għall-elezzjoni. X'jista' jagħmel biex jikkomunika aħjar man-nies?

____

____

____

____

(2 x 3 = 6 marki)

GĦ. Ħares sewwa lejn it-tpinġija tal-ħames saffi ewlenin tal-blat f'Malta. Wieġeb dawn il-mistoqsijiet dwarhom.

IS-SAFFI TAL-BLAT TA' MALTA

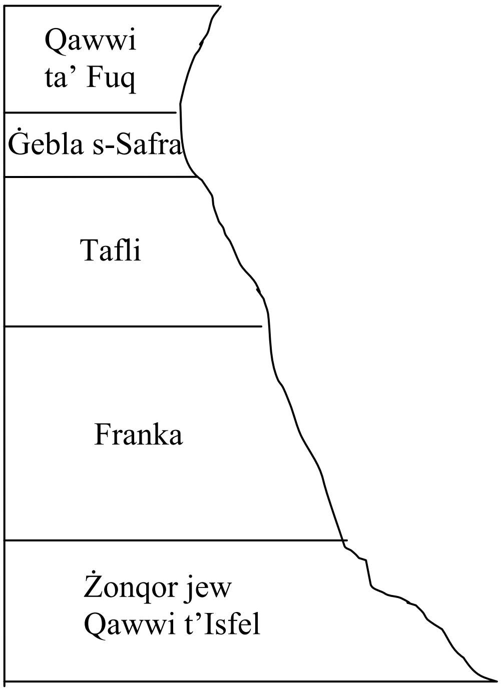

1. Liema hu l-ewwel saff ta' blat ta' pajjiżna li ssawwar?

2. Għaliex il-franka hija tajba biex tinqata' forma ta' knaten biex nibnu biha ?

3. Fl-imgħoddi kienu jsiru borom, platti u katusi mill-fuħħar. Mil-liema saff tal-blat kien jinġieb dan il-fuħħar?

4. Liema blat jitfarrak fi żrar u ramel biex jitħallat għall-konkos ?

5. Fejn ifforma l-blat ta' Malta ?

6. Għaliex il-blat ta' Malta jissejjaħ blat Sedimentarju?

(6 marki)

H. Aqra din is-silta u wieġeb il-mistoqsijiet kollha.

L-edukazzjoni f'Malta tingħata importanza kbira mill-pajjiż. Il-familji Maltin għandhom għal qalbhom l-edukazzjoni sabiex uliedhom ikollhom futur sabiħ. Fl-iskola l-istudenti jsibu ħafna nies lesti li jagħtuhom l-għajnuna meħtieġa biex ikunu jistgħu jitgħallmu aħjar. L-isport huwa wieħed mill-attivitajiet li l-istudenti jieħdu pjaċir jagħmlu. Nafu li l-isport jgħinna ħafna fil-ħajja tagħna.

1. Agħti **tliet** raġunijiet għaliex l-isport huwa importanti .

   a. ______________________________

   b. ______________________________

   ċ. ______________________________

(3)

2. Meta l-istudenti jkollhom xi diffikultà biex jitgħallmu, min jista' jgħinhom fl-iskola?

   ____

(1)

3. Fejn imorru l-istudenti wara li jispiċċaw l-iskola primarja?

   ____

(1)

4. Agħżel it-tajba billi tagħmel sing taħtha.

   L-età obbligatorja ta' l-iskola hi sa (14-il sena, 16-il sena, 18-il sena) (1)

5. Ikteb **erba'** sentenzi biex tfisser għaliex illum huwa importanti li ż-żgħażagħ ikomplu l-edukazzjoni tagħhom wara l-età obbligatorja. Kull sentenza jrid ikollha ħsieb differenti.

   ____

   ____

   ____

   ____

   ____

   ____

   ____

   ____

(4)

(Total: 10 marki)

Ħ. Ikteb żewg sentenzi dwar kull waħda minn dawn.

1. Il-bejgħ tal-prodotti agrikoli

2. Il-Materja Prima li jkollhom bżonn il-fabbriki

3. Il-'Bring-in-Sites' fil-lokalitajiet fejn ngħixu

(2 x 3 = 6 marki)

I. Immaġina... u ikteb.

Immaġina li inti kont tifel jew tifla tgħix fil-Birgu fi żmien l-Assedju l-Kbir ta' l-1565. Ikteb **sitt** sentenzi biex bihom turi x'rajt u x'ħassejt minn meta waqa' l-Forti Sant'Iermu f'idejn it-Torok sa tmiem l-Assedju.

(6 marki)

Tmiem il-Karta